

Ecologische QuickScan

Locatie Zonnepark

Wachtum (DR)

Ecologische QuickScan

Locatie Zonnepark, Wachtum (DR)

E.J. Ruiter

1

Alcedo Natuurprojecten heeft dit rapport opgesteld in opdracht van RooBeek Advies . Daarmee is dit rapport eigendom van bovengenoemde opdrachtgever. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, fotokopie, of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Alcedo Natuurprojecten. Het is ook niet toegestaan dit rapport zonder toestemming te gebruiken voor enig ander werk dan waarvoor dit product is ontwikkeld.

Alcedo Natuurprojecten is niet aansprakelijk voor gevolgschade of schade welke voortvloeit uit toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Alcedo Natuurprojecten; opdrachtgever vrijwaart Alcedo Natuurprojecten van aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Alcedo Natuurprojecten has compiled this report on behalf of RooBeek Advies. Thus, this report is the property of the clients mentioned before. No part of this report may be multiplied and / or published by print, microfilm, photocopies, or by any other means without the prior written consent of the client mentioned before and Alcedo Natuurprojecten. It is neither permitted to use this report for any other purpose than for which the product was developed.

Alcedo Natuurprojecten is not liable for consequential loss or damage resulting from application of results of operations or other information obtained from Alcedo Natuurprojecten; client indemnifies Alcedo Natuurprojecten of claims by third parties in connection with this application.

Ecologische QuickScan Locatie Zonnepark Wachtum. Alcedo Natuurprojecten

Colofon

Ecologische QuickScan

Locatie Zonnepark, Wachtum (DR)

Auteur: E.J. Ruiter

Opdrachtgever: RooBeek Advies
Nautilusstraat 7b
7821 AG Emmen

Contactpersoon: Marcel Beek, marcel@roobeek-advies.nl

Opdrachtnemer: Alcedo Natuurprojecten
Cornelis Houtmanstraat 10
8023 EA Zwolle

Contactpersoon: Dhr. E.J. Ruiter, info@alcedo-natuurprojecten.nl

2

Rapportcodes:

Alcedo Natuurprojecten: 2017-014

Datum: 12 april 2015

Status: Concept

Te citeren als: Ruiter E.J. 2017. *Ecologische QuickScan Oosterhesselerweg 4, Wachtum (DR) april 2017*. Alcedo Natuurprojecten rapport 2017-014. **In opdracht van:** RooBeek Advies

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Doel	4
1.3. Leeswijzer	5
2. Onderzoeksmethode	6
2.1. Algemene opzet en werkwijze	6
2.2. Bronnenonderzoek	6
2.3. Oriënterend terreinbezoek	6
2.4. Gebruikte onderzoeksinstrumenten	6
2.5. Volledigheid van het onderzoek	7
2.6. Verantwoording	7
3. Wettelijk kader	8
3.1. Algemeen	8
3.2. Doelstelling van de WNB	8
3.3. Welke soorten worden beschermd	8
3.4. Zorgplicht	8
3.5. De verbodsbepalingen	9
3.6. Beschermingsregimes	9
3.7. Ecologische Hoofdstructuur	10
4. Beschrijving locatie en ingreep	12
4.1. Beschrijving locatie	12
4.2. Beschrijving ingreep	12
5. Resultaten	14
5.1. Veldbezoek	14
5.2. Flora	14
5.3. Grondgebonden zoogdieren	14
5.4. Vleermuizen	14
5.5. Vogels	15
5.6. Amfibieën, reptielen en vissen	16
5.7. Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	16
6. Toetsing aan de WNB	17
7. Conclusies en aanbevelingen	18
8. Bronvermeldingen	19
Fotobijlage	20

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Aan de Oosterhesselerweg 4 te Wachtum is Hoveniersbedrijf Van Veen gesitueerd. Achter dit bedrijf bevinden zich enkele grote weilanden met een totale oppervlakte van circa 12 hectare. De eigenaar van het Hoveniersbedrijf, Dhr. P. Rijtema, verpacht momenteel deze percelen aan boeren uit de omgeving, maar is voornemens de grond aan een zonne-energiebedrijf te gaan verhuren. Dat bedrijf zal ter plaatse een zonnepark (bestaande uit zonnepanelen) gaan realiseren voor de opwekking van zonne-energie. De kans bestaat dat er in deze weilanden of de houtsingels rond de weilanden middels de Wet Natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) beschermde planten-, vogel- of diersoorten aanwezig zijn die er groeien, nestelen of ze als vaste rust- of verblijfplaats benutten. Om zich er van te verzekeren dat de voorgenomen plannen niet in strijd zijn met de bepalingen in de Wnb heeft de eigenaar via RooBeek Advies uit Emmen het ecologisch adviesbureau Alcedo Natuurprojecten uit Zwolle verzocht een ecologische QuickScan uit te voeren.

1.2. Doel

Het doel van het onderzoek, de ecologische QuickScan, is het controleren en onderzoeken van de locatie op de aanwezigheid van middels de Wnb beschermde diersoorten en het uitbrengen van advies ten aanzien van eventuele vervolgstappen.

4

Het uitgevoerde onderzoek is samen te vatten in zes vragen:

1. Welke beschermde soorten, zoals genoemd in de Wnb zijn op de locatie aanwezig?
2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen plannen op deze beschermde soorten?
3. Worden bij uitvoer van de voorgenomen plannen verbodsbepalingen van de Wnb overtreden?
4. Welke mogelijkheden zijn er om negatieve effecten op de beschermde soorten te minimaliseren of te voorkomen?
5. Moet er nader onderzoek (uitgebreide Natuurtoets) worden uitgevoerd?
6. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen plannen een ontheffing van de Wnb aan te vragen bij de provincie Drenthe?

1.3. Leeswijzer

In dit hoofdstuk is beschreven hoe dit onderzoek, het uitvoeren van ecologisch onderzoek in het kader van soort- en gebiedsbescherming, tot stand is gekomen en werd de doelstelling vertaald naar onderzoeksvragen. In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethodiek besproken. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader uiteengezet. In hoofdstuk 4 volgt een algemene beschrijving van de onderzochte locatie en de voorgenomen ingrepen. In hoofdstuk 5 volgt de synthese van de resultaten en wordt een effectentoetsing uitgevoerd op beschermde soorten in het kader van de WNB. In hoofdstuk 6 volgt een effectentoetsing op de gebiedsbescherming WNB. In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen met eventuele mitigerende maatregelen en wordt de eventuele noodzaak aangegeven tot vervolgonderzoek. Hierna volgen de geraadpleegde bronnen en bijlagen met een foto impressie van de onderzochte locatie.

2. Onderzoeksmethodiek

2.1. Algemene opzet en werkwijze

Dit onderzoek betreft een QuickScan. Op basis van een kort en grondig onderzoek op locatie een inschatting is gemaakt van de (potentiële) aanwezigheid van en mogelijke nadelige effecten op beschermde diersoorten. Deze inschatting is gemaakt op basis van parate kennis van soorten en expert judgement. Vervolgens is een inschatting gemaakt van te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten. De mogelijk negatieve effecten zijn getoetst aan de Wnb.

2.2. Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen zijn verspreidingsgegevens van internetmedia en diverse verspreidingsatlassen van relevante soortgroepen en (jaar)verslagen van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) geraadpleegd (zie geraadpleegde bronnen).

2.3. Oriënterend terreinbezoek

De locatie is op 29 maart 2017 bezocht. Tijdens dit bezoek is in de weilanden en de houtsingels en houtwallen daar omheen zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten, o.a. via zicht- en gehoorwaarnemingen, sporenonderzoek, nesten, holen, uitwerpselen, enzovoorts. Ook is de wijde omgeving van het plangebied bekeken en een inschatting gemaakt van hoe dieren vanuit de omtrek het terrein benutten als plaats om te foerageren, er langs te trekken (via wildwissels), er te rusten of het anderszins te benutten. Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

NB: Voor en na het bezoek vond een oriënterend gesprek plaats met Dhr. Rijtema.

2.4. Gebruikte onderzoeksinstrumenten

Bij dit onderzoek zijn de volgende instrumenten gebruikt:

- verrekijker;
- digitale fotocamera;
- ObsMapp voor het invoeren van waarnemingen.

2.5. Volledigheid van het onderzoek

Binnen de beperkte tijd wordt een inschatting van een gebied gemaakt, maar met een dergelijk veldonderzoek is het nooit zeker dat alle aanwezige soorten ook daadwerkelijk waargenomen (kunnen) worden. Een ervaren veldbioloog kan wel een goede inschatting maken van de kans dat beschermde soorten een plangebied benutten. Dit gebeurt aan de hand van kennis over de ecologie van beschermde soorten en hun habitatvoorkeur en aan de hand van uitgebreide gebiedskennis van de onderzoeker. Op basis van het veldbezoek, bronnenonderzoek en overleg met de eigenaar kan men er van uitgaan dat er een goede inschatting is gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten.

2.6. Verantwoording

Het onderzoek, het veldwerk en de dataverwerking beschreven in dit rapport is uitgevoerd door Evert Ruiter van Alcedo Natuurprojecten uit Zwolle. Vanuit de opdrachtgever werd het project begeleid door Dhr. Marcel Beek. Alle in het rapport gebruikte foto's zijn gemaakt door Evert Ruiter, tenzij anders vermeld.

3. Wettelijk kader

3.1. Algemeen

De bescherming van planten- en diersoorten is in Nederland geregeld in de Wet natuurbescherming (verder te noemen Wnb). Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en beschermt ruim 900 soorten in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet.

3.2. Doelstelling van de Wnb

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur;
- het behouden en herstellen van biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur en het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen.

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten. Dit betekent in de praktijk dat het gaat om het effect van uw activiteiten op beschermde soorten. Heel vaak gaan activiteiten en werkzaamheden en de bescherming van soorten prima samen. Als u uw werk zo kunt inrichten dat u geen schade toebrengt aan beschermde soorten, dan hoeft u vooraf niets te regelen. Soms is het echter onvermijdelijk dat schade ontstaat aan beschermde dieren of planten. In die situaties is het nodig dat u vooraf bekijkt of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd ('nee-tenzij'-beginsel).

8

3.3. Welke soorten worden beschermd?

De Wnb kent drie categorieën van beschermde soorten:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn;
- Soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn;
- Andere soorten waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

3.4. Zorgplicht

In de Wnb is ook een zorgplicht vastgelegd. Deze plicht geldt te allen tijde en houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze plicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

3.5. De verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

9

3.6. Beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn en een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels, in totaal ruim 700 soorten, zijn (beschermd). Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten (flora, fauna en avifana) beschermd. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Er mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Er moet tegenover een afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

3.7. Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland, oftewel NNN (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS), is een netwerk van natuurgebieden waarin de natuur (planten en dieren) voorrang heeft en derhalve wordt beschermd. Daarmee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen en dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur en het is derhalve van belang dit netwerk te bespreken in het kader van natuurbescherming. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

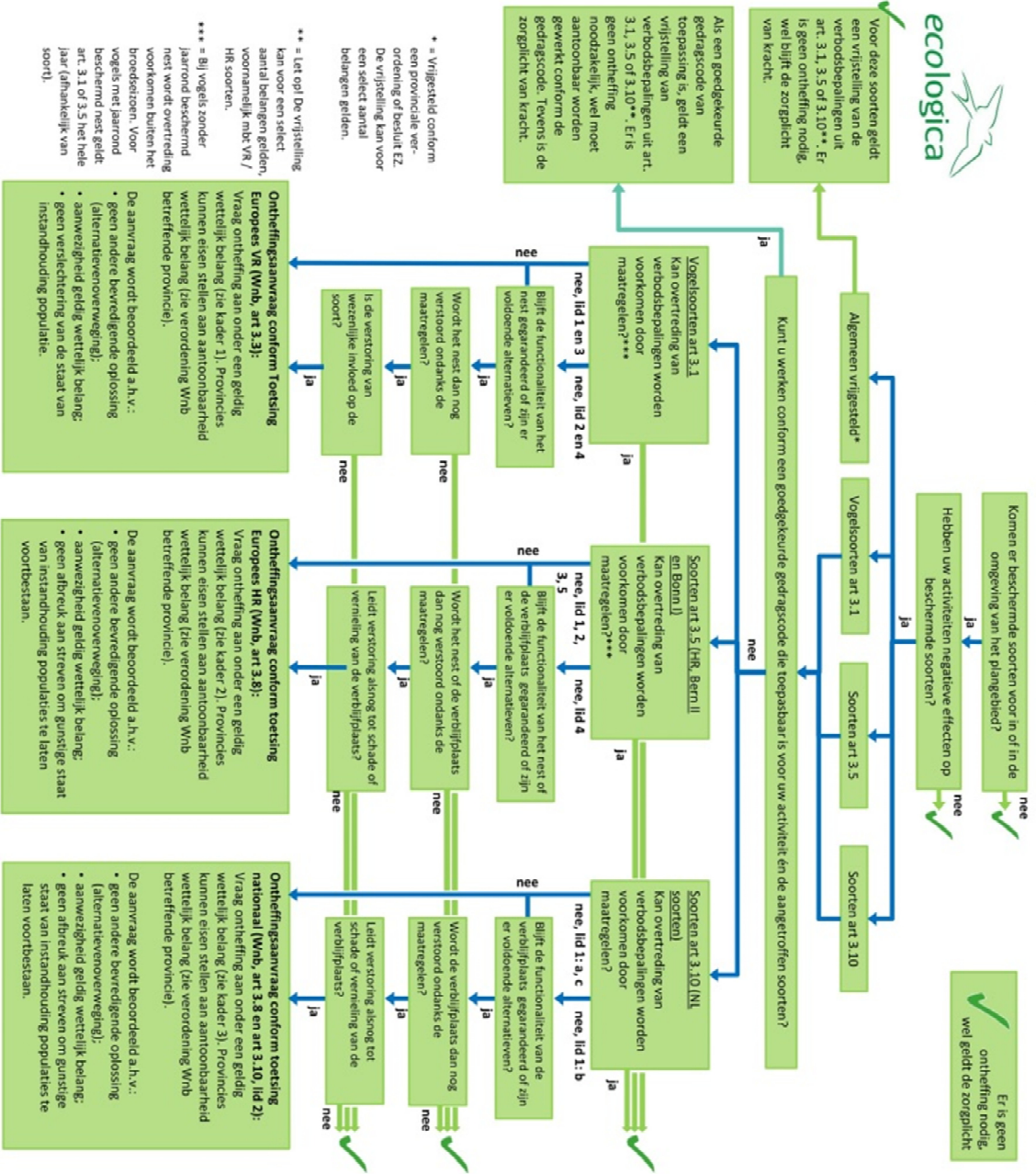
Sinds 1990 zijn de provincies en het Rijk druk doende met de aanleg van verbindingzones tussen verschillende natuurgebieden om zo een duurzaam, samenhangend netwerk van gebieden te creëren. De NNN heeft als doel van bestaande en nieuwe natuur een goed werkend netwerk te maken. Het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN is hierbij het uitgangspunt. Net als bij de Wnb geldt hier het 'nee-tenzij'-beginsel. Dit is 1 oktober 2012 vastgelegd in het Besluit Algemene Regelingen Ruimtelijke Ordening (BARRO). Dit betekent dat er geen activiteiten plaats mogen vinden waardoor de **wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN** in het geding komen, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, tenzij er geen reële alternatieven zijn of tenzij negatieve effecten zo veel mogelijk beperkt worden en de overblijvende effecten worden gecompenseerd.

Rijk en provincies hebben in 2011 met elkaar afgesproken dat natuurbeheer meer een regionale verantwoordelijkheid wordt. Dat is vastgelegd in het Natuurakkoord. Als gebiedsregisseurs van het landelijke gebied zetten de provincies zich in voor een versterking van de natuur. Zij dienen de begrenzing van het NNN vast te leggen in een provinciale verordening, waar ook de regels omtrent de inhoud van en de toelichting bij bestemmingsplannen in het belang van de realisatie, bescherming, instandhouding en verdere ontwikkeling van de beoogde natuurkwaliteit van het NNN worden beschreven. De provincies dienen hierbij ook de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN vast te leggen. Dit zijn de huidige en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen van het desbetreffende gebied. Per perceel worden deze doelen vaak in natuurdoeltypen en/of beheertypen vastgelegd.

Bij een aanvraag voor een ecologische QuickScan en/of flora- en fauna-onderzoek gaat Alcedo Natuurprojecten dus ook altijd na of het plangebied binnen de begrenzingen van het NNN ligt en wat de effecten van de voorgenomen ingreep/activiteit zullen zijn.

De onderzochte locatie ligt op meer dan 3 kilometer afstand van de dichtstbijzijnde grens van het NNN. Bron: www.synbiosys.alterra.nl.

Praktisch stroomschema soortenbescherming Wet Natuurbescherming art. 3.1, 3.5 en 3.10

- Kader 1. Wettelijke belangen art 3.1:**
- 1) In het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - 2) In het belang van veiligheid van luchtverkeer;
 - 3) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4) ter bescherming van flora en fauna;
 - 5) voor onderzoek of onderwijs, uitzetten of herenover van soorten;
 - 6) selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van vogels.

- Kader 2. Wettelijke belangen art 3.5:**
- 1) de bescherming van flora en fauna en in stand houden natuurlijke habitats;
 - 2) het voorkomen van ernstige schade aan gewassen, vee, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3) de volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wettelijk gunstige effecten;
 - 4) onderzoek en onderwijs, reproductie of herenover van soorten;
 - 5) op selectieve wijze een beperkt vastgesteld aantal soorten te vangen of te plukken of onder zich te hebben.

- Kader 3. Wettelijke belangen art 3.10 (in aanvulling op de belangen genoemd in kader 2):**
- a) In het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
 - b) ter voorkoming van schade of overlast van dieren;
 - c) ter beperking van omvang van populaties ter voorkomen of bestrijding van onnodig lijden;
 - d) In het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
 - e) In het kader van bestendig beheer of onderhoud van wateren, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of ikv natuurbeheer;
 - f) In het kader van bestendig beheer of onderhoud landschappelijke kwaliteiten gebied;
 - h) In het algemeen belang.

Figuur 1. Stroomdiagram WNB. Bron: Ecologica.

© Ecologica, 7 november 2016. Geflig voor beheer, onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen. Disclaimer: Gebaseerd op de wettekst dd 19 januari 2016 en (concept)verordeningen van provincies, bij beleidsname implementatie van de huidige werkwijze van RVO. Te gebruiken in combinatie met de Lijst beschermde soorten Wnb en de Toelichting stroomschema soortenbescherming Wnb 2016. Aan dit schema kunnen geen rechten worden ontleend.

4. Beschrijving locatie en ingrepen

4.1. Beschrijving locatie

De weilandpercelen achter de locatie Oosterhesselsweg 4 te Wachtum zijn gelegen in de gemeente Coevorden en gesitueerd ten zuiden van de A37 van Hogeveen naar Emmen. Het totale perceel heeft een oppervlakte van circa 12 hectare. Zie figuur 1. Over het totale perceel loopt van zuidwest naar noordoost een hoogspanningsleiding. Alle percelen bestaan uit raaigraslanden. Naast raaigras groeit er opvallend veel witte klaver. Voorts wat ruigtekruiden als schapenzuring. Aan de westzijde wordt het perceel begrenst door een afwateringssloot die kwelrijk en ijzerhoudend water voert. Midden door het totale perceel loopt van noord naar zuid een oude houtwal, bestaand uit voormalig eikenhakhout. Deze oorspronkelijke perceelscheiding, waarin nog enkele oude uitgestoelde eikenstoven te vinden zijn, is aan de oostzijde met een paar meter uitgebreid. Deze uitbreiding is vooral begroeid met braam en ruigtekruiden zoals grote brandnetel. Op de plaats waar de hoogspanningskabels over de houtwal lopen is deze afgezet. Het snoeihout blijft liggen wat verruiging met bramen en brandnetels tot gevolg heeft. Aan de noord- en zuidzijde van het totale perceel zijn nieuwe houtsingels aangeplant. Daarbij is gebruik gemaakt van een grote diversiteit aan inheems plantgoed zoals berk, sleedoorn, wilg, grove den, zoete kers, beuk, zomereik, vlier, meidoorn en brem. En op één plaats onder de hoogspanningskabels zelfs kruipwilg.

12

4.2. Beschrijving ingrepen

Het voornemen is om het totale perceel in te richten als zonnepark. Er worden over de lengteas van west naar oost worden rijen zonnepanelen geplaatst. Zie figuur 3. Deze panelen worden geplaatst op staanders van circa twee meter hoogte. De weilanden zullen veranderen in kruidenrijke graslanden en ook als zodanig gaan worden beheerd. Er bestaat vooralsnog geen voornemen om de aanwezige bomen te kappen. Mogelijk worden op termijn, om schaduwwerking te verkleinen wat eiken weer als eikenhakhout afgezet en beheerd.

Figuur 2: Ligging van de locatie. Bron: Google maps.

Figuur 3. Overzicht te plaatsen zonnepanelen.

Ecologische QuickScan Locatie Zonnepark Wachtum. Alcedo Natuurprojecten

5. Resultaten

In dit hoofdstuk zijn de (potentiële) aan- of afwezigheid van de onderzochte plant- en diersoorten in het onderzoeksgebied onderbouwd. De relevante soorten zijn nader toegelicht.

5.1. Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is voor zover mogelijk een inventarisatie uitgevoerd van de beschermde soorten binnen de Wnb met de nadruk op de niet vrijgestelde beschermde soorten. In onderstaande tabel zijn de tijdstippen en de waarnemings-condities van het uitgevoerde veldbezoek weergegeven.

Waarnemingscondities veldbezoek			
Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
29.03.2017	14.00 uur	16.00 uur	Wind ZW 5, bewolking 100%, motregen, circa 10grC.

Tabel 1. Waarnemingscondities veldbezoek

5.2. Flora

Aangezien de onderzocht percelen vrijwel uitsluitend uit raaigras en witte klaver bestaan is er geen aandacht besteed aan flora. Ook in de houtwallen komen geen bijzondere plantensoorten voor.

5.3. Grondgebonden zoogdieren

Tijdens dit onderzoek is op de onderzochte locatie aan de hand van aanwezige sporen het voorkomen vastgesteld van mol, veldmuis, bosmuis/huismuis, muskusrat, ree, das en vos. Van de das zijn uitsluitend sporen aangetroffen. Er is ter plaatse geen bewoonde burcht aanwezig. Reeën gebruiken het perceel alleen om er te foerageren. Er zijn geen vast rust- of verblijfplaatsen aangetroffen.

5.4. Vleermuizen

Potentiële verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich doorgaans in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten zoals boomholtes, huizen (spouwmuren), kelders, etc. Deze locaties moeten niet te vochtig, maar ook niet te droog zijn en liefst een vrij constante temperatuur hebben. Omdat bij de voorgenomen plannen geen gebouwen worden gesloopt of bomen worden gekapt speelt de kans op het verloren gaan van potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen hier geen rol.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde ruimtelijke structuren voor oriëntatie en via deze verbindingselementen van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken en weer terug. Vanwege dit vaste gedrag

van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bv. rijen woningen, watergangen, rijen bomen en singels) een belangrijk onderdeel van een zogenaamde vliegroute. Op de onderzochte locatie zijn diverse lijnvormige structuren aanwezig. Bijvoorbeeld de oude hakhoutwal. Migrerende vleermuizen (komend vanuit bijvoorbeeld boerderijen of stedelijke bebouwing in de wijde omgeving) kunnen via deze structuren foerageergebieden bereiken.

Potentieel foerageergebied

Vleermuizen foerageren op locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen en bomenrijen, bij lantaarnpalen of boven open terreinen of water. Verwacht wordt dat de onderzochte locatie deel uitmaakt van foerageerroutes en functioneert als foerageergebied van vleermuizen (tabel 2).

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageerroute
Rosse vleermuis					x	x
Watervleermuis					x	x
Laatvlieger					x	x
Gewone dwergvleermuis	x				x	x
Ruige dwergvleermuis					x	x
Gewone grootoorvleermuis	x				x	x
x = potentieel aanwezig						

Tabel 2: De potentieel voorkomende vleermuizen en aanwezige functies in het plangebied

5.5. Vogels

Aangezien dit natuurwaardenonderzoek een QuickScan betreft, is er geen volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Uiteraard ging bij dit onderzoek bijzondere aandacht uit naar weide- en akkervogels. Daarnaast zijn alle aangetroffen soorten geïnventariseerd en is er op basis van het uitgevoerde veldbezoek in combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens, bronnenonderzoek en expert judgement een goede uitspraak te doen over de te verwachten soorten. Op de onderzochte graslandpercelen zijn geen weide- of akkervogels aangetroffen. Ook in de wijde omtrek van de onderzochte locatie zijn in het geheel geen wulpen, grutto's, Kieviten, tureluurs, scholeksters, veldleeuwen en/of graspiepers aangetroffen (gezien of gehoord). In de houtsingels werden wel enkele geelgorzen waargenomen en gehoord. Deze vogels vertoonden duidelijk nestindicerend gedrag, wat betekent dat ze al met nestbouw of zelf eileg begonnen zijn. Geelgorzen broeden op de grond in houtwallen of singels, maar doorgaans niet in weilanden of graslanden. Rondom de bebouwing en in de houtsingels werden de volgende vogelsoorten aangetroffen: vink, putter, groenling, witte kwikstaart, buizerd, torenvalk, houtduif, holenduif, zwarte kraai,

merel, winterkoning, roodborst en fazant. Dit zijn allen vogelsoorten die bij een dergelijk biotoop thuis horen en er ook zullen broeden. In de eikenhakhoutwal werd ook een geplukte houtduif gevonden. Deze plukresten waren van een havik. Verder werd er in de noordelijke houtsingel een dode buizerd aangetroffen. Deze vogel is waarschijnlijk slachtoffer van het verkeer en als lijk uit de berm gepakt door een vos of marter. Dat kon worden vastgesteld aan de hand van de afgebeten veren.

5.6. Amfibieën, reptielen en vissen

In de kwelsloot ten westen van het totale perceel zullen met zekerheid soorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander voorkomen. Er is geen gericht onderzoek naar het voorkomen van deze soorten en soortgroepen verricht. De reden hiervoor is dat er geen voor deze soortgroepen belangrijk water- of landbiotoop zal worden aangetast.

5.7. Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Ook naar deze soortgroepen is geen gericht onderzoek verricht. Dat heeft deels te maken met het tijdstip van het onderzoek (late winter en/of vroege voorjaarsperiode), maar ook met het feit dat bij de voorgenomen werkzaamheden er geen schade kan en zal worden toegebracht aan deze soortgroepen. Afgaand op de aard van het terrein rondom de bebouwing en afgaand op de geraadpleegde bronnen zijn er ook geen middels de Wnb beschermde insectensoorten te verwachten.

6. Toetsing aan de WNB

Welke verbodsbepalingen kunnen worden overtreden?

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1

Artikel 3.1. lid 4 en 5 *'het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort'*

- Dit is niet van toepassing omdat er op de onderzochte locatie geen nesten en/of jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten zijn aangetroffen.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2

Dit is niet van toepassing aangezien er geen habitatrichtlijnsoorten in het geding zijn.

Beschermingsregie andere soorten § 3.3

Artikel 3.10 lid 1b *'het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen'*

- Dit is niet van toepassing omdat er geen vaste voortplantings- of rustplaatsen zijn aangetroffen.

NB: In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora- en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora- en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (art 10). Hierdoor was de Flora- en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daarbij is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant.

Natuur Netwerk Nederland (NNN) en Natura 2000 (N2000)

De onderzochte locatie ligt niet binnen het NNN of Natura 2000. De dichtstbijzijnde grens van het NNN ligt meer dan 3 kilometer verwijderd en het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied (Mantingerzand) ligt op circa 10 kilometer afstand van de onderzochte locatie.

7. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van deze QuickScan kan het volgende worden geconcludeerd:

- Op de onderzochte locatie is het voorkomen van middels de Wnb beschermde diersoorten niet aangetoond;
- Er zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels aangetroffen;
- Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde diersoorten aangetroffen;
- De onderzochte locatie biedt mogelijk incidenteel een rustplaats voor (foeragerende) vleermuizen, maar functioneert niet als vaste rust- en verblijfplaats of als voortplantingslocatie voor deze soortgroep;
- Soortgericht onderzoek ter plaatse (vleermuizen) is niet noodzakelijk;
- Er behoeft geen ontheffing in het kader van de Wnb te worden aangevraagd;

Op basis van deze QuickScan wordt de eigenaar van de onderzochte locatie het volgende geadviseerd:

- Zaai het totale perceel in met een bloemenmengsel van inheemse planten en liefst behorend bij de streek. Laat u daarover adviseren door bijvoorbeeld Cruydt-Hoeck Wilde plantenzaden & Bloemenweidemengsels ([www.cruydt-hoeck.nl](http://www.cruydt hoeck.nl));
- Vanwege het feit dat maaien van de weide onder de panelen waarschijnlijk niet mogelijk is, verdient het aanbeveling om er in het najaar tijdelijk schapen te laten grazen. Dat voorkomt verruiging van het perceel;
- Plaats in de houtwal nestkasten voor torenvalk en steenuil.

8. Bronvermeldingen

- <https://www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/natuur-milieu/natuur/natuurnetwerk/@76416/ecologische/>
- Krijgsveld, K.L., *et al*, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels: Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Vogelbescherming Nederland.
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 2003. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.), 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van LNV, 2004. Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.
- Sierdsema, H., 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. Staatsbosbeheerrapport 1995-1.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.
- Twisk, P. *et al*, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren. KNNV Uitgeverij en Zoogdierverseniging.
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdierverseniging.nl
- www.natuurindegemeente.nl/aandeslagmetdenatuurwet/wp-content/uploads/2016/12/Soortenbescherming_bij_ruimtelijke_ingrepen_1.3_15122016.pdf
- Vlinderwerkgroep Drenthe, 2016, Dagvlinders in Drenthe

Fotobijlage

Overzichtsfoto van onderzochte locatie.

Oude eikenhakhoutwal scheidt oostelijk en westelijk deel van het totale perceel.

Plukrest van havik. Prooi is houtduif.

Sporen van das (lb) en vos (ro).

Sloot ten westen van het totale perceel.

22

Vossenkeutels naast sloot.

23

De eikenhakhoutwal wordt onder de hoogspanningskabels afgezet. Hierdoor verruigt de wal.

Ten noordwesten van het perceel bevindt zich een dassentunnel onder de A37 door.

Ecologische QuickScan Locatie Zonnepark Wachstum. Alcedo Natuurprojecten

De percelen zijn begroeid met voornamelijk raaigras en witte klaver.